

Мұғалімдерді кәсіби дамытудың траекторияларын тұрғызудағы зерттеу нәтижелерін пайдалану

Мадина Тыныбаева
«Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ
Педагогикалық шеберлік орталығы

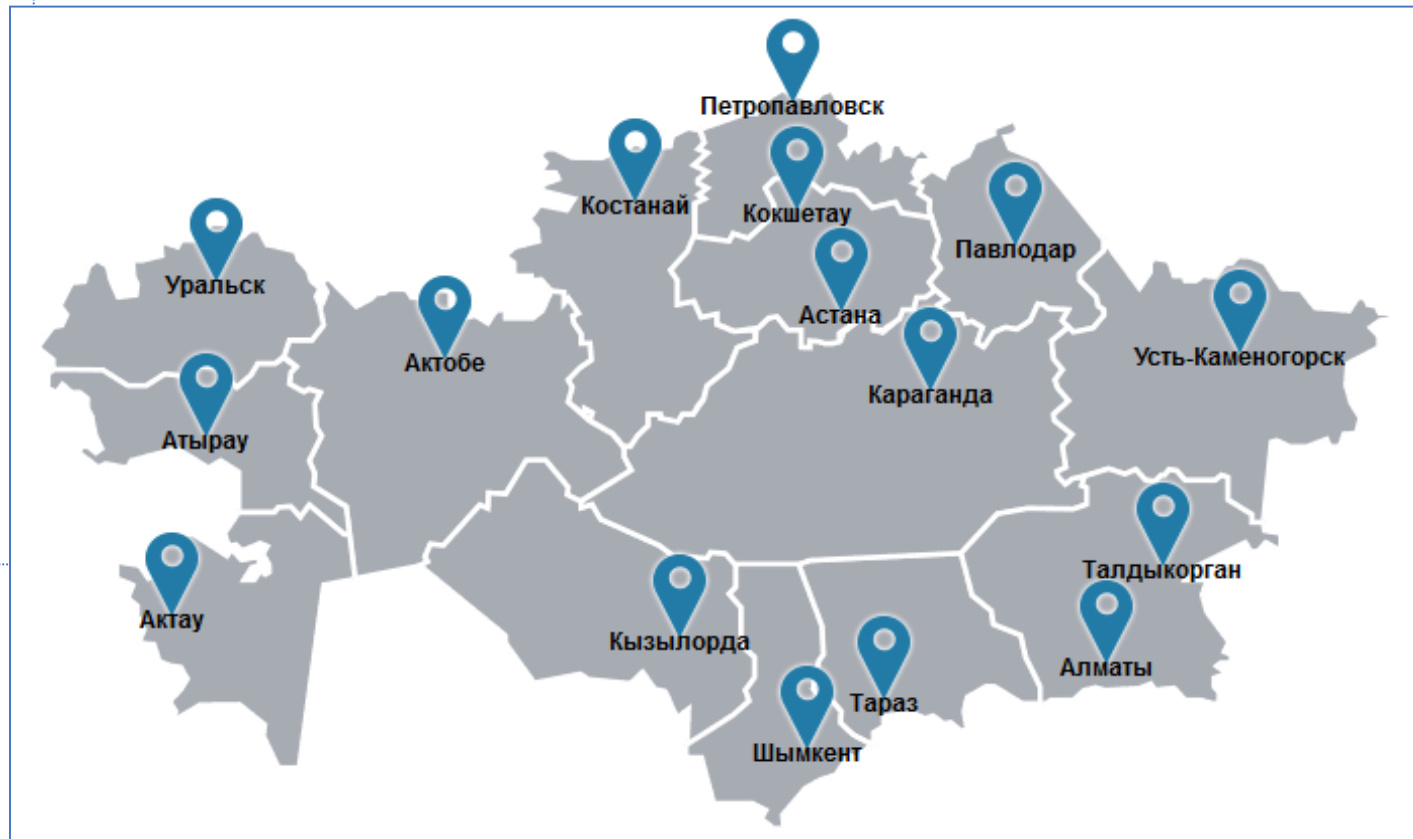
Нұр-Сұлтан қ.
24 қазан 2019 ж.

Педагогикалық шеберлік орталығы

Филиалдар – 15

Қызметкерлер – 183 адам:

- 79 магистр;
- 28 ғылым кандидаты;
- 5 PhD докторы
- Орталықтың 7 қызметкері «Болашақ» халықаралық стипендиялық бағдарламасы бойынша шетелдік жоғары оқу орындарында білім алды

cpm.kz

2015 ж. бері WALS мүшесі

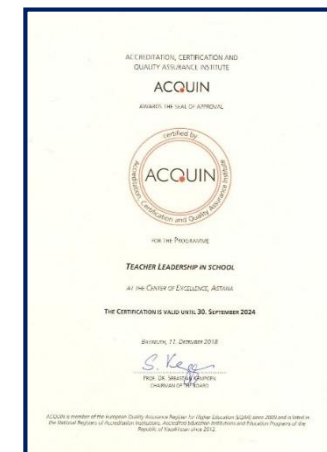
Біліктілікті арттыру бағдарламаларын халықаралық сертификаттау (2018 жыл)

«... бағдарлама өзінің мазмұны мен ұйымдастыруы жағынан тек қана Қазақстанда ғана емес, Орталық Азия бойынша бірегей болып табылады, ал осы бағдарламамен мұғалімдер мен басшыларды оқыту мектептің келбетін және жалпы білім беру жүйесін өзгертуге үлес қосатын болады»

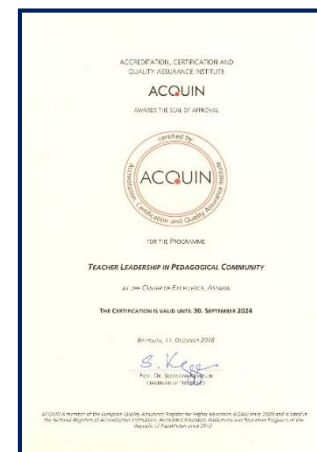
ACQUIN Аккредиттеу, сертификаттау және сапамен қамтамасыз ету институты халықаралық сарапшыларының есебінен (Германия)

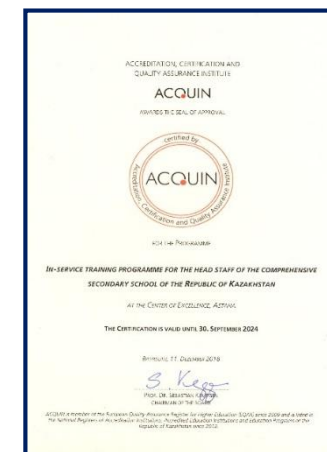
«Тиімді оқыту» бағдарламасы

«Мектептегі мұғалімнің көшбасшылығы» бағдарламасы

«Педагогикалық қоғамдастықтағы мұғалімнің көшбасшылығы» бағдарламасы

Жалпы білім беретін мектептер басшыларының бағдарламасы

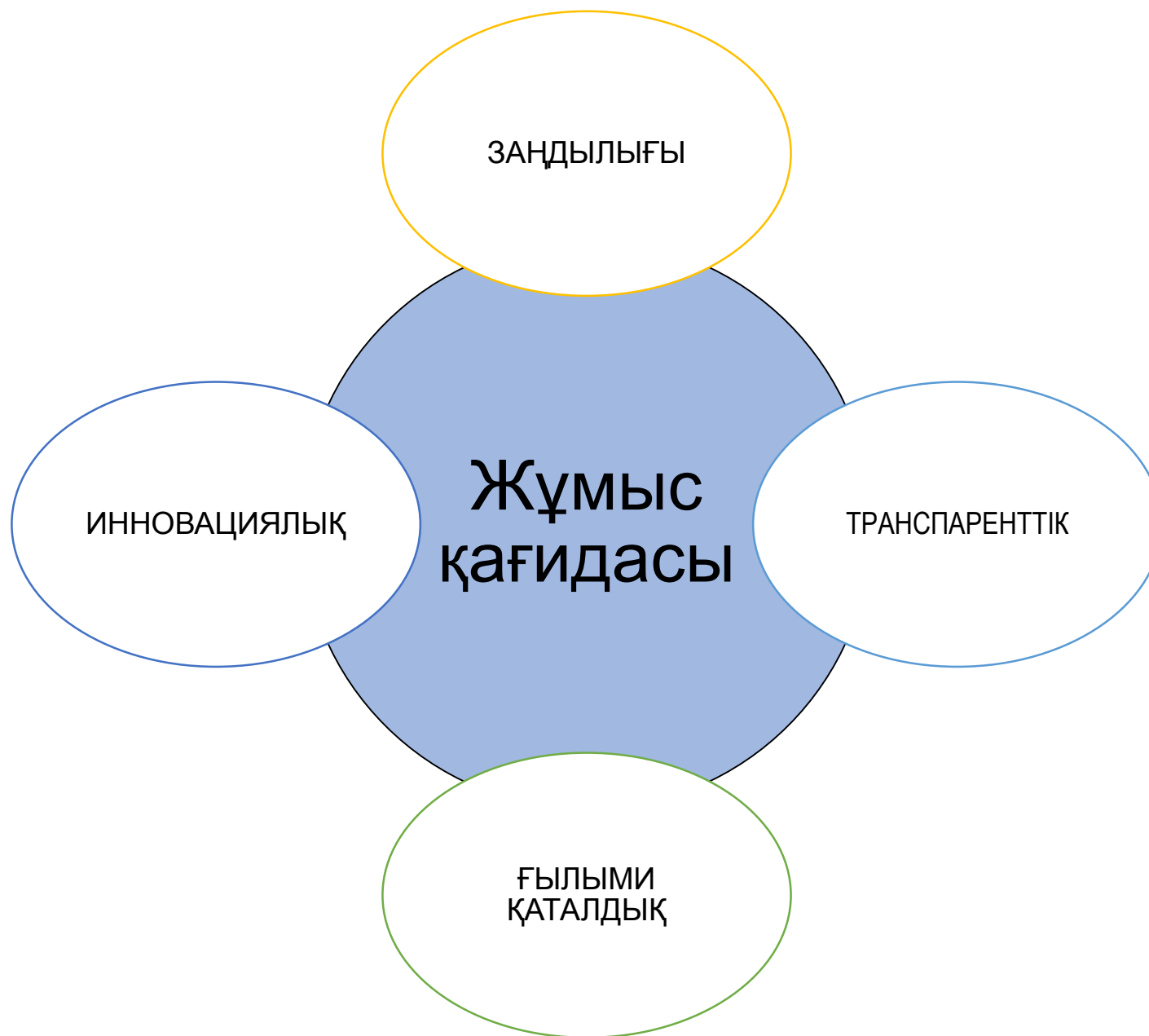
Даярланған кадрлар жөніндегі статистика

<p>Оқыту мен оқудың, мектепті басқарудың түрлі бағыттары бойынша біліктілікті арттырудың бағдарламаларын әзірлеу</p>	<p>153 бағдарлама</p>
<p>Біліктілікті арттыру бағдарламаларын іске асыру үшін даярланған тренерлер (түрлі білім беру ұйымдары қызметкерлерінің қатарынан). Тренерлерге сертификаттау және қайта сертификаттау жүргізу</p>	<p>5 575 тренер</p>
<p>Қазақстан Республикасының педагогтерін оқыту (мектеп мұғалімдері мен басшылары, жоо мен колледждердің оқытушылары, Білім басқармалары мен бөлімдерінің, ҚР Білім және ғылым министрлігінің қызметкерлері). Тәуелсіз қорытынды бағалау жүргізу</p>	<p>429 932 ҚР педагогі</p>
<p>Оқыған тыңдаушыларды курстан кейінгі әдістемелік қолдау (кері байланыс жасай отырып, сабақты қадағалау арқылы, семинарлар мен шеберлік сабақтарын, конференциялар мен форумдар ұйымдастыру). Жетекші мектептер жүйесі арқылы барлық мектептердің мұғалімдерін қолдау жөніндегі тірек алаңдарын құру</p>	<p>40 684 іс-шара 1 020 жетекші мектеп (ҚР әрбір 7 мектеп)</p>

Мұғалімдерді кәсіби дамытудың тетіктері

МЕКТЕП ІШІНДЕ

Біліктілікті арттыру жүйесі

ПШО-ның МОНИТОРИНГІЛІК ЗЕРТТЕУІ

Түрлерді жіктеу

Кезеңдер бойынша	Уақытша тәуелділігі бойынша	Рәсімдеу жиілігі бойынша	Объектіні қамтуы бойынша	Қолданылған аспап-құралдар бойынша	Әдістері
Курсалды	Ескерту/алдын алу	Мерзімді	Іріктелген/жергіліктік	Стандартталған	Сауалнама жүргізу, өзін-өзі бағалау, сұхбат алу, қадағалау, құжаттарды зерделеу
Курстағы	Ағымдағы	Жүйелі	Тұтастай		
Курстан кейінгі	Ретроспективті		Іріктелген/тұтастай		

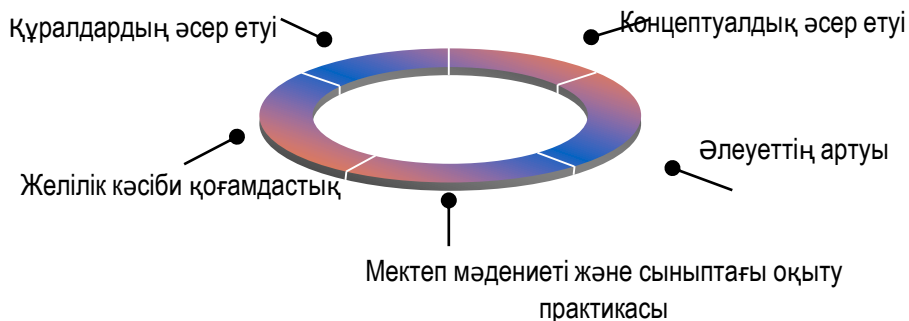
Мониторингілік зерттеулер

Түрі	Мақсаты	Нәтижелерді пайдалану
Курсалды	Кәсіби проблемаларды және мақсатты аудиторияның сұраныстарын белгілеу.	Біліктілікті арттыру бағдарламаларының мақсатын, міндеттерін және күтілетін нәтижелерін әзірлеу.
Курстағы	<p>Білім беру бағдарламаларының өзектілігі және практикалық мәні.</p> <p>Оқудың нәтижелілігі («кіруде» және «шығуда» сауалнама жүргізу нәтижелерін салыстыру).</p> <p>Курсты ұйымдастырудың сапасы. Тренерлердің жұмысы.</p>	<p>Бағдарламалар мен ОӘК-ті уақытында түзету.</p> <p>Курста оқыту сапасын жақсарту жұмыстары.</p> <p>Курсты ұйымдастыруды жақсарту жұмыстары.</p>
Курстан кейінгі	<p>Мектеп практикасының нақты жай-күйін табыс критериімен және белгілеу арқылы салыстыру:</p> <p>курстан кейінгі кезеңде педагог кадрлардың кәсіби қиындықтары;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ мектеп практикасындағы өзгерістердің сипаты; ▪ оқушылардың оқу жетістіктері мен жеке дамуының динамикасы; ▪ оқушылардың ата-аналарының сұраныстарын қанағаттандыру деңгейі; ▪ мектепті дамытуға педагогикалық ұжымның тартылуы; ▪ тренерлерді әдістемелік қолдаудың тиімділігі. 	<p>Бағдарламалар мен ОӘК сапасын жақсарту.</p> <p>Бағдарлама идеяларын болатын тәуекелдерді және формалды пайдалануды болдырмау.</p> <p>Сертификатталған педагогтердің курстан кейінгі қызметінің сапасын және мектепте болған өзгерістерді басқару.</p> <p>Әдістемелік құралдарды шығару.</p>

Мониторингілік зерттеулер

Зерттеулердің параметрлері мен құралдары:

1. Болған өзгерістердің сипаты мен динамикасы
(Ұлыбритания Экономикалық және әлеуметтік зерттеулер жөніндегі кеңесінің категорияалды аясы бойынша (ЭӘЗК))

2. Оқыту мен оқудағы табыстылық

Когнитивтік сала: мұғалім мен оқушы не біледі және не істей алады;
Эмоционалдық сала: мұғалім/оқушы рөлінде өзін қалай сезінеді;
Әлеуметтік сала: оқыту/оқу үдерісінде қалай өзара әрекет етеді.

3. Мектеп үдерістерінің тиімділігі

Мектеп директорының, мұғалімнің кәсіби қызметі: TALIS оқыту мен оқуына Халықаралық зерттеу жүргізу үшін ЭЫДҰ сауалнамасы

Зерттеу статистикасы:

Өткізілді:

70 - ішкі мониторингілік зерттеулер

1 – Кембридж университетімен бірлесіп

458 504 респондент

Санаттары:

НЗМ басшылары мен педагогтері

ҚР мектеп мұғалімдері

ҚР мектеп басшылары

ҚР мектеп оқушылары

Оқушылардың ата-аналары

ЖОО оқытушылары

ЖОО педагогика мамандығындағы студенттер

ЖОО түлектері

Білім бөлімінің мамандары

**ЭЫДҰ ЕЛДЕРІНІҢ ОРТАША СТАТИСТИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІМЕН
САЛЫСТЫРҒАНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ КӨРСЕТКІШІ**
Жалпы мәселелер

№ р/н	АЙҚЫНДАМА	ҚАЗАҚСТАН КӨРСЕТКІШІ	ЭЫДҰ ЕЛДЕРІНІҢ КӨРСЕТКІШІ
1.	Мұғалімдердің орташа жасы	41 жас	44 жас
2.	Мектеп директорларының орташа жасы	48 жас	52 жас
3.	60 жастағы және одан асқан мектеп директорларының үлесі	5,0%	20,0%
4.	Магистрлік дәрежесі бар мұғалімдер үлесі	3,5 (аяқталуға жақын айқындамалар: Оңтүстік Африка, Вьетнам)	Алғашқы он ел: 60,6-96,2%
5.	Оқушылар арасында үнемі қорқытудың немесе бұзақылықтың болуын мойындаған директорлар үлесі	1,0%	14,0%
6.	Мигранттық шығу тегі бар оқушылармен мектепте жұмыс істейтін оқушылар үлесі	5,0%	17,0%
7.	Кәсіби қызметіне бөлінетін уақыт бюджеті (аптасына)	48,7 (Жапония мұғалімдерінің аяқталуға жақын айқындамалары – 56,0%)	Алғашқы он ел: 25,3-35,0%
8.	Мектеп директорларының әкімшілік-шаруашылық жұмысқа жоғалтатын уақыт бюджеті	29,5%	21,6%

ЭЫДҰ ЕЛДЕРІНІҢ ОРТАША СТАТИСТИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІМЕН САЛЫСТЫРҒАНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ КӨРСЕТКІШІ

Базалық білім беру және кәсіби дамыту

№ р/н	АЙҚЫНДАМА	ҚАЗАҚСТАН КӨРСЕТКІШІ	ЭЫДҰ ЕЛДЕРІНІҢ КӨРСЕТКІШІ
1.	Пәндік мазмұн, мектептегі педагогика мен практика бойынша базалық білім беру аясында оқудан өткен педагог қызметкерлердің үлесі	85,0%	79,0%
2.	Мектептегі жұмыстар жөнінде кіріспе-бағдарлық бағдарлама бойынша оқудан өткен педагог қызметкерлердің үлесі	67,0%	42,0%
3.	Жұмыс орны бойынша тәлімгерлері бар жас мұғалімдердің үлесі	59,0% (нақты іс жүзінде 35,0%)	22,0%
4.	Мектепті басқару/директорларды даярлау бойынша бағдарламадан немесе курстан өткен мектеп директорларының үлесі	25,0%	54,0%
5.	Өндірістен қол үзбей кәсіби дамытудың түрлі формасына қатысқан педагог қызметкерлердің үлесі	98,0%	94,0
6.	Кәсіби дамыту бойынша оң ықпалы мен іс-шаралардың нәтижелілігін атап өткен мұғалімдер үлесі	86,0%	82,0%

ЭЫДҰ ЕЛДЕРІНІҢ ОРТАША СТАТИСТИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІМЕН САЛЫСТЫРҒАНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ КӨРСЕТКІШІ

Оқыту мен басқарудың әдістемесі мен технологиялары

№ р/н	АЙҚЫНДАМА	ҚАЗАҚСТАН КӨРСЕТКІШІ	ЭЫДҰ ЕЛДЕРІНІҢ КӨРСЕТКІШІ
1.	Сыныпта жобаларды немесе жұмыстарды орындау үшін АКТ-ны оқушыларға қолдануға мүмкіндік беретін мұғалімдер үлесі	66,0%	53,0%
2.	Оқу үшін АКТ-ны қолдану дағдыларын жетілдірудегі жоғары сұранысты басынан өткізетін мұғалімдер үлесі	30,0%	18,0%
3.	Оқыту мен оқу сапасына цифрлық технологиялардың жетіспейтін немесе сәйкес келмейтін кері әсерін тұрақтандырушы мектеп директорларының үлесі	45,0%	25,0%
4.	Сабақтағы тәртіп проблемаларын жиі шешуге тура келетін мұғалімдер үлесі	42,0%	65,0%
5.	Оқудағы проблемалық жағдайларды өз бетімен шешу үшін оқушыларды тарта білу әдістемесін игерген мұғалімдер үлесі	75,0%	45,0%
6.	Шетелдерде біліктілікті арттыру курстарынан өткен мұғалімдер үлесі	6,0%	Алғашқы он ел: 50,0-90,0%

**ЭЫДҰ ЕЛДЕРІНІҢ ОРТАША СТАТИСТИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІМЕН
САЛЫСТЫРҒАНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ КӨРСЕТКІШІ**
Оқытудағы әдістемелер мен технологиялар

№ р/н	АЙҚЫНДАМА	ҚАЗАҚСТАН КӨРСЕТКІШІ	ЭЫДҰ ЕЛДЕРІНІҢ КӨРСЕТКІШІ
1.	Жаңартылған бағдарламаларды және оқулықтарды түсіну мәселелері бойынша кәсіби дамытуды қажет ететін ең үлкен дәрежедегі мұғалімдер үлесі	35,0	До 10,0%
2.	Критериалды бағалау әдістемелерінің мәселелері бойынша кәсіби дамытуды қажет ететін ең үлкен дәрежедегі мұғалімдер үлесі	30,0%	12,0%
3.	Оқыту мен оқуға нақты бөлінетін оқу уақытының үлесі	79,0%	78,0% (соңғы 5-10 жылда TALIS қатысушы-елдерде шамамен жартысында қысқарған)
4.	Сабақты қадағалау бойынша уақытында кері байланыс бере отырып, өз оқушыларын үнемі бағалайтын мұғалімдер үлесі	87,0%	79,0%
5.	Оқушыларды бағалау бойынша өз әзірлемелерін қолданатын мұғалімдер үлесі	51,0%	77,0%
6.	Оқу жетістіктерін өздері бағалау үдерісінде оқушыларды тарта білетін мұғалімдер үлесі	74,0%	41,0%
7.	Мектепте мәдени ынтымақтастық және өздерінің әріптестерін өзара қолдау орнағаны туралы растайтын мұғалімдер үлесі	93,0%	78,0%

ЖЫЛ САЙЫН ӨТКІЗІЛЕТІН МОНИТОРИНГІЛІК ЗЕРТТЕУЛЕР БАРЫСЫНДА КӨРІНЕТІН ПРОБЛЕМАЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕР

№	ПРОБЛЕМАЛАР МЕН МӘСЕЛЕЛЕР	ҚАЖЕТТІЛІК (%)
1.	Білім беру міндеттерін шешуге арналған АКТ	97,1
2.	Мұғалімдерді кәсіби дамытудың дескрипторлары мен критерилерін әзірлеу	89,7
3.	Бөлінген көшбасшылықтың әдістемелік негіздері	89,3
4.	Мұғалімнің зерттеушілік қызметінің ұйымдастыру-әдістемелік негіздері	86,2
5.	Үдерістер сапасын басқару	79,4
6.	Мектепті дамыту мониторингісі: ұйымдастыру технологиясы, өткізу алгоритмі	76,3
7.	Оқытудың заманауи технологиялары мен әдістемелері: авторлығы, қолдану ерекшеліктері	68,9
8.	Білім беру ұйымдарын дамытуды стратегиялық жоспарлау және басқару	68,1
9.	Білім беру ұйымдарын басқаруда нақты ортада озық әлемдік тәжірибені талдау, қорыту және бейімдеу	66,6
10.	Дау-дамайларды басқару	62,8
11.	Мектеп қызметін бағалау және оны сараптау	60,6
12.	Жоғары оқу орындарынан алған білімнен кейінгі деңгейде мектеп басшылары мен мұғалімдерін ғылыми-педагогикалық даярлаудың болмауы: <i>Магистратура</i> <i>Докторантура</i>	95,0-98,0% 98,0-99,0%

Біз не істейміз және Педагогикалық шеберлік орталығы сияқты қалай жоспарлаймыз

- Оқытудың белсенді әдісі бойынша, соның ішінде оқу мақсатындағы сабақтарда АКТ-ны қолданудағы онлайн-курстарының сериясы іске қосылды;
- Әдістемелік менеджментке және мектеп ішінде адам ресурстарын басқаруға тірек болатын мектеп басшыларына арналған жаңа білім беру бағдарламаларын әзірлеу жүргізілуде;
- Тыңдаушыларды есепке алудың электронды жүйесі (ТЕЭЖ), соның ішінде мұғалімдерді кәсіби дамытудың траекторияларын тұрғызу құралдары ретінде жүргізілуде.